

แบบสรุปผลการดำเนินงาน
การจัดการความรู้ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖
สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี

Knowledge Management (KM)

การจัดการความรู้

คำนำ

กรมส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจในการถ่ายทอดเทคโนโลยีและบริการความรู้และข้อมูลข่าวสารให้แก่เกษตรกร จึงมีความจำเป็นที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรทุกระดับต้องมีความรู้และความพร้อมในการปฏิบัติงาน การจัดการความรู้ (KM) ถือเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะทำให้งานบรรลุผลสำเร็จ สอดคล้องกับแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานส่งเสริมการเกษตรสู่ระบบราชการ ๔.๐ โดยการรวบรวมองค์ความรู้อย่างเป็นระบบเพื่อใช้ในการเรียนรู้ พัฒนา และต่อยอด เชื่อมโยงกับข้อมูลและองค์ความรู้จากภายนอกเพื่อแก้ปัญหาและสร้างนวัตกรรม และนำองค์ความรู้ไปใช้ในการปรับปรุงให้เกิดกระบวนการที่เป็นเลิศและสร้างมูลค่าเพิ่มสู่ประชาชน เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดปฏิบัติหน้าที่บรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ในการพัฒนาให้เกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีรายได้เพิ่มขึ้น

คณะกรรมการจัดการความรู้ ประจำปี ๒๕๖๖ ของสำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี จึงได้ดำเนินการจัดการความรู้ (KM) ในงานส่งเสริมการเกษตร เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน และผู้ที่สนใจ สำหรับนำไปปรับใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการเกษตรให้เกิดประสิทธิผลตามภารกิจ ตลอดจนสร้างสังคมการทำงานเพื่อเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อไป

คณะทำงานจัดการความรู้
สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ปี ๒๕๖๖

สารบัญ

บทที่ ๑ เป้าหมายการจัดการความรู้

บทที่ ๒ ผลการจัดการความรู้

บทที่ ๓ สรุปและข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก

- คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานจัดการความรู้ ปี ๒๕๖๖

- ภาพการดำเนินกิจกรรม

- แบบฟอร์มจัดเก็บองค์ความรู้

หน้า

๑

๕

๑๑

๑๒

บทที่ ๑

เป้าหมายการจัดการความรู้

๑.๑ ความหมายการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ หรือ KM (Knowledge Management) เป็นเครื่องมือที่นำมาช่วยในการค้นหา บันทึกลง และจัดเก็บประสบการณ์ ตลอดจนผลงานที่ประสบความสำเร็จ ภาควิชา และมีความสำคัญต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานขององค์กรให้บรรลุผลตามเป้าหมาย ภารกิจ หน้าที่ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเป็นองค์ความรู้ที่ฝังลึกอยู่ในเจ้าหน้าที่หรือในตัวเกษตรกร นำมาจัดการให้สามารถเข้าถึงความรู้ และนำไปใช้ ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อกระจายองค์ความรู้สู่บุคคลเป้าหมายเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ให้เกิดประสิทธิผลได้อย่างแท้จริง มีรูปแบบของความรู้ ๒ ประเภท คือ

๑) ความรู้ที่ชัดแจ้ง (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวมถ่ายทอดได้โดยผ่านวิธีการต่าง ๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือต่าง ๆ เอกสาร กฎระเบียบ วิธีการปฏิบัติงาน สื่อต่าง ๆ เช่น VCD DVD Internet เทป เป็นต้น และบางครั้งเรียกว่าความรู้แบบรูปธรรม

๒) ความรู้ที่ฝังอยู่ในตัวคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด หรือลายลักษณ์อักษรได้โดยง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ ประสบการณ์ แนวความคิด และบางครั้งเรียกว่าความรู้แบบนามธรรม

๑.๒ เป้าหมายการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ หรือ KM (Knowledge Management) มีเป้าหมายในการพัฒนา ๓ ด้าน ได้แก่

๑) พัฒนาคน โดยกลุ่มบุคคลเป้าหมายในการใช้เครื่องมือจัดการความรู้ และผู้รับบริการเกิดความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในองค์ความรู้ที่ได้รับการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนจนเกิดผลสำเร็จ และหรือบรรลุภารกิจตามต้องการได้เป็นรูปธรรม

๒) พัฒนางาน โดยภารกิจหน้าที่ที่หน่วยงานได้รับมอบหมายงานเชิงนโยบาย งานเชิงกิจกรรม โครงการ และอื่น ๆ ได้รับการตอบสนองในการนำองค์ความรู้/เทคโนโลยี วิชาการ กรณีตัวอย่างที่ได้ผล และประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จ มาใช้ประโยชน์ได้สอดคล้องกับความต้องการจนส่งผลให้งานมีคุณค่า ผลงานมีคุณภาพ และเป็นที่ยอมรับเชื่อถือในความเป็นเหตุเป็นผลได้อย่างแท้จริง

๓) พัฒนางานหรือหน่วยงาน โดยสร้างความเชื่อถือและการยอมรับของผลงาน และองค์ความรู้ที่องค์กรสามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง ส่งผลให้มีทุนความรู้เป็นของตนเอง เป็นการพาองค์กรไปสู่ความอยู่รอด การแข่งขัน และการรอดพ้น จากปัจจัยเสี่ยงที่เป็นอุปสรรค ซึ่งเป็นผลสำเร็จของการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

กรมส่งเสริมการเกษตรมีภารกิจสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร ในการผลิตและจัดการสินค้าเกษตร ตลอดจนฝึกอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีและให้บริการทางเกษตร โดยใช้ระบบส่งเสริมการเกษตรเป็นกลไกการทำงานหลัก มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเจ้าหน้าที่และเกษตรกร เพื่อวางแผนและพัฒนางานโครงการส่งเสริมการเกษตรต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรในทุกระดับต้องมีการจัดการความรู้เพื่อใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการจัดการความรู้เพื่อนำมาใช้ในงานส่งเสริมการเกษตร เป็นการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานจากฐานของทรัพยากร (Resource Based) มาเป็นการทำงานบนฐานขององค์ความรู้ (Knowledge Based) เพื่อให้เจ้าหน้าที่ได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองจากการปฏิบัติงาน

ส่งเสริมการเรียนรู้จากการทำงานร่วมกันเป็นทีม (Team learning and Working) และบูรณาการในการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาอาชีพให้แก่เกษตรกรกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรมตามแนวคิด “Keep Going, Keep Growing” ก้าวต่อไป เติบโตอย่างต่อเนื่อง ปรับองค์กรเป็น Digital DOAE มุ่งขับเคลื่อน BCG สู่ความยั่งยืนของภาคเกษตร ประกอบด้วย ๙ แนวทางหลัก คือ

๑. ขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน
๒. มุ่งพัฒนากรมส่งเสริมการเกษตรสู่การเป็น Digital DOAE
๓. พัฒนาเข้าสู่การเกษตรสมัยใหม่และเกษตรมูลค่าสูงด้วย BCG Model
๔. ขยายผลการส่งเสริมการเกษตรเชิงพื้นที่
๕. สร้างผู้ประกอบการเกษตรสมัยใหม่
๖. ส่งเสริมและพัฒนาตลาดสินค้าเกษตร
๗. สร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายการทำงานในพื้นที่
๘. พัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเกษตรในเมือง
๙. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานส่งเสริมการเกษตร

๑.๓ กระบวนการจัดการความรู้ในงานส่งเสริมการเกษตร

เพื่อสร้างความรู้สำหรับใช้ในการทำงานส่งเสริมการเกษตรโดยใช้หลักการของแนวคิดของการจัดการความรู้ มาช่วยยกระดับและปรับปรุงงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ตามภารกิจขององค์กร และใช้รูปธรรม ที่สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.) ได้อธิบายไว้ มีองค์ประกอบสำคัญ ๓ องค์ประกอบ คือ

๑) เป้าหมายการจัดการความรู้ (Knowledge Vision: KV) จัดทำขึ้นมาเพื่อตอบสนองวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร หรือตอบประเด็นที่ต้องการพัฒนาให้ดีขึ้น หรือตอบปัญหาต่าง ๆ ที่ต้องการหาแนวทางในการแก้ไขให้กับหน่วยงาน

๒) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Knowledge Sharing: KS) เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่นำไปใช้ได้เหมาะสม

๓) คลังความรู้ (Knowledge Asset: KA) เป็นการรวบรวมและจัดเก็บองค์ความรู้ไว้ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ง่าย และสะดวกต่อการค้นหาสำหรับนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน โดยทั้ง ๓ องค์ประกอบดังกล่าวมี

แบบฟอร์มแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)

แผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan)					
ชื่อหน่วยงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี					
สนับสนุนยุทธศาสตร์หรือแนวทางดำเนินงานของกรมในเรื่อง พัฒนาเข้าสู่การเกษตรสมัยใหม่และเกษตรมูลค่าสูงด้วย BCG Model					
องค์ความรู้เรื่อง การขับเคลื่อนผักปลอดภัยสู่ภูมิภาคสูงจังหวัดปัตตานี					
ลำดับที่	กิจกรรมจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ระบุค่าเป้าหมาย)	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการและเครื่องมือที่ใช้
กำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนรู้ Knowledge Vision (KV)					
๑.	การบ่งชี้ความรู้	ก.พ. ๖๖	บุคลากรมีส่วนร่วมค้นหาองค์ความรู้ร้อยละ ๘๐	บุคลากรของหน่วยงาน	-ประชุมคณะทำงาน -แบบฟอร์มแผนจัดการความรู้
๒.	การสร้างและแสวงหาความรู้	มี.ค.-เม.ย.๖๖	องค์ความรู้จำนวน๑เรื่อง	คณะทำงาน	-การระดมความคิดเห็น
แลกเปลี่ยนเรียนรู้ Knowledge Sharing (KS)					
๓.	กิจกรรมการจัดการความรู้	เม.ย.-ก.ย.๖๖	บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมร้อยละ๘๐	บุคลากรของหน่วยงาน	-เวทีประชุม/สัมมนาตามระบบส่งเสริมการเกษตร
๔.	การประมวลและกลั่นกรององค์ความรู้	เม.ย.-พ.ค.๖๖	องค์ความรู้ปรับปรุงจำนวน๑เรื่อง	คณะทำงาน	-การระดมความคิดเห็น -จัดทำสื่อเผยแพร่
จัดเก็บรักษาองค์ความรู้ Knowledge Access (KA)					
๕.	การเข้าถึงองค์ความรู้	พ.ค.-มิ.ย.๖๖	บุคลากรได้รับองค์ความรู้ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น เอกสาร website LINE Facebook ร้อยละ๘๐	บุคลากรของหน่วยงาน	-เอกสาร/คู่มือปฏิบัติ -ป้ายประชาสัมพันธ์ -สื่อออนไลน์ -เผยแพร่ทางช่องทางต่างๆ

ลำดับที่	กิจกรรมจัดการความรู้	ระยะเวลา	ตัวชี้วัด (ระบุค่าเป้าหมาย)	กลุ่มเป้าหมาย	วิธีการและเครื่องมือที่ใช้
๖.	การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้	มิ.ย.๖๖	องค์ความรู้นำลงในระบบฐานข้อมูลจำนวน ๑ เรื่อง	บุคลากรของหน่วยงาน	-เว็บไซต์ของหน่วยงาน
๗.	การเรียนรู้	ก.ค.-ส.ค.๖๖	บุคลากรนำความรู้ไปใช้ร้อยละ ๘๐	บุคลากรของหน่วยงาน	-การประเมินผล
หมายเหตุ สามารถปรับปรุงระยะเวลาดำเนินงานได้ตามความเหมาะสม					
ผู้จัดทำ :			ผู้ให้ความเห็นชอบ :		
 (นางสาวอ้นชัญญ์กรณันท์ พรหมแก้ว) ประธานคณะทำงานฯ (KM)			 (นายจตุรเดช ทองคำ) เกษตรจังหวัดปัตตานี		

คำอธิบายเพิ่มเติม

- ๑) การบ่งชี้ความรู้คือ การระบุประเด็นความรู้ รูปแบบ และผู้รู้ที่สอดคล้องกับนโยบาย ขอบเขต และเป้าหมายขององค์กร
- ๒) การสร้างและแสวงหาความรู้คือ การรวบรวมความรู้ใหม่ รักษาความรู้เดิม และกรองความรู้ที่ไม่ใช่ออกจากแหล่งรวบรวม
- ๓) การจัดความรู้ให้เป็นระบบ คือ การวิเคราะห์และคัดแยกความรู้เป็นกลุ่มประเด็นให้ง่ายต่อการเข้าถึงอย่างมีขั้นตอน
- ๔) การประมวลและกลั่นกรองความรู้คือ การปรับปรุงให้ความรู้มีรูปแบบมาตรฐาน ไม่ซ้ำซ้อน มีความสมบูรณ์ มีความถูกต้อง และน่าเชื่อถือ
- ๕) การเข้าถึงความรู้คือ การสร้างแหล่งเผยแพร่ที่สามารถเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา
- ๖) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้คือ การนำความรู้เข้าสู่เวทีแลกเปลี่ยนที่มีฐานความรู้ หรือฐานข้อมูลรองรับให้ถ่ายทอดการเข้าถึงและสืบค้น
- ๗) การเรียนรู้คือ การใช้ความรู้เป็นส่วนหนึ่งของงาน เป็นวงจรความรู้ที่มีการเรียนรู้และพัฒนาให้เกิดประสบการณ์ใหม่เสมอ

บทที่ ๒

ผลการจัดการความรู้

๒.๑ วิธีการดำเนินงาน

๑) ทบทวนแต่งตั้งคณะทำงานของสำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี เพื่อเตรียมทีมงานจัดการความรู้ ทำหน้าที่บริหารจัดการ สนับสนุนการปฏิบัติงานและสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรได้นำการจัดการความรู้ไปใช้เป็นกลไกขับเคลื่อนงานตามภารกิจของหน่วยงาน

๒) กำหนดเป้าหมายการจัดการความรู้ Knowledge Vision (KV) และจัดทำแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) ในเรื่องการพัฒนาการผลิตผักปลอดภัยสู่ผู้ปลูกมูลค่าสูงเนื่องจากเป็นองค์ความรู้ที่มีประโยชน์และสอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อนการเกษตรของจังหวัด

๔) ดำเนินกิจกรรมตามที่ได้ระบุไว้ในแผนการจัดการความรู้ (KM Action Plan) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

๕) เลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมการจัดการความรู้ในงานส่งเสริมการเกษตรโดยการถอดบทเรียน (lesson Learned) จากเกษตรกรต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ

๓) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ Knowledge Sharing (KS) โดยใช้เวทีส่งเสริมการเกษตร เช่น เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระดับอำเภอ (District Workshop : DW) เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะในการนำการจัดการความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรให้เกิดผลงานเป็นรูปธรรมได้อย่างแท้จริง

๔) สรุปผลการดำเนินงานตามรูปแบบการจัดการความรู้

๕) จัดเก็บหรือรักษาองค์ความรู้ไว้ในคลังความรู้ในระบบอิเล็กทรอนิกส์ที่เว็บไซต์ของหน่วยงาน Knowledge Access (KA) เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การดำเนินงานการจัดการความรู้ของหน่วยงาน ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานและผู้สนใจสามารถนำความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้ นั้นไปใช้ประโยชน์

แบบจัดเก็บองค์ความรู้	
องค์ความรู้ เรื่อง การผลิตผักปลอดภัยสู่ผู้ปลูกมูลค่าสูงจังหวัดปัตตานี	
เจ้าของความรู้ หรือผู้ให้ข้อมูล นายนเรศ อินทร์ทองเอียด และสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกษตรยั่งยืนอำเภอสาวยบุรี จังหวัดปัตตานี	
วันที่บันทึกความรู้ ๒๐/ก.ค./๒๕๖๖	
กระบวนการ/ขั้นตอน/วิธีปฏิบัติในการจัดการความรู้	ข้อแนะนำ / เอกสารอ้างอิง / คู่มือต่างๆที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้
ความคิดริเริ่ม จังหวัดปัตตานีมีกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตผักปลอดภัยด้วยผักยกแคร่ที่มีศักยภาพ จำนวน ๑,๔๓๑ หน่วยผลิต ในพื้นที่ ๑๒ อำเภอ ดังนั้นเพื่อให้เกษตรกรสามารถพัฒนาคุณภาพผลผลิตและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผักปลอดภัย จึงต้องพัฒนาองค์ความรู้ให้เกษตรกรสามารถลดการสูญเสียในกระบวนการผลิตและเพิ่มปริมาณผลผลิตที่มีคุณภาพในมาตรฐานเดียวกันทุกพื้นที่โดยการถอดองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องจากกลุ่มเกษตรกรต้นแบบ ขั้นตอนการปลูกและการดูแลผักปลอดภัย ๑. การเตรียมเมล็ดพันธุ์ - เลือกซื้อเมล็ดที่ตรงความต้องการจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ มีการระบุอัตราการงอก วันหมดอายุ อย่างชัดเจน - แช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่น นาน ๒๐-๒๕ นาที ก่อนนำไปเพาะในทิชชูเปียก (ทิ้งไว้ประมาณ ๓ วัน เมล็ดจะเริ่มงอก) ๒. การย้ายกล้าผัก - วันที่ ๔ ย้ายต้นอ่อนลงในถาดเพาะที่มีวัสดุเพาะ ได้แก่ ขุยมะพร้าวร่อนละเอียด:มูลไก่ร่อนละเอียด : มูลไส้เดือนร่อนละเอียด : มูลวัวร่อนละเอียด : แกลบเผา (อัตราส่วน ๑:๑) คลุกเคล้าให้ผสมกันสำหรับเป็นวัสดุเพาะ	ข้อแนะนำ - การแช่เมล็ดผักในน้ำอุ่น ประมาณ ๕๐ องศาเซลเซียส นาน ๒๐-๒๕ นาทีเป็นการช่วยฆ่าเชื้อโรคที่อาจติดมากับเมล็ดพันธุ์ เช่น เชื้อที่ก่อให้เกิดโรคใบจุดตากบในผักสลัด - ตลอดระยะเวลาที่อยู่ในถาดเพาะดูแลโดยการให้น้ำ หรือน้ำผสมจุลินทรีย์สังเคราะห์แสงวันละ ๑ ครั้ง (ช่วงเช้า) ด้วยบัวรดน้ำที่มีรูของผักบัวขนาดเล็ก เพื่อไม่ให้ต้นกล้าบอบช้ำจากแรงกระแทกของน้ำ

- วันที่ ๑๔ ย้ายกล้าผักลงในแปลงปลูกที่มีวัสดุปลูกดังนี้ หนาดิน : เปลือกมะพร้าวสับเต๋า : ขุยมะพร้าว : มูลวัว : มูลไก่เกลบ (อัตราส่วน ๑:๑) และผสมไตรโคเดอร์มาในดิน (ป้องกันเชื้อรา) อัตรา ๔ ถัง/๑ แคร่ คลุกเคล้าส่วนผสมทุกอย่างให้เข้ากันและทำการย้ายกล้า - วันที่ ๑๗ ถึง วันที่ ๔๐ ฉีดพ่นไตรโคเดอร์มา หรือ พ่นเชื้อบาซิลลัส ซับทีลิส (BS) ทุก ๗ วัน/ครั้ง เพื่อป้องกัน (เชื้อรา+แบคทีเรีย) - ตั้งแต่วันที่ ๑๙ ถึงวันที่ ๔๐ รดด้วยน้ำหมักวันเว้นวัน (อัตราส่วน น้ำหมัก ๑๐ cc. : น้ำ ๑๐ ลิตร) - วันที่ ๔๕ ถึง ๕๐ เก็บผลผลิตตามความสมบูรณ์ของต้นผัก ๓. การเตรียมปลูกครั้งต่อไป - พลิกดินในแปลงปลูกหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต - ตากดินทิ้งไว้อย่างน้อย ๑ สัปดาห์ - โรยปูนขาว (๑แคร่/๑กำมือ) เพื่อฆ่าเชื้อโรคในดิน - เตรียมมูลไก่เกลบ ๑ กระสอบ : มูลวัว ๑ กระสอบ+ ไตรโคเดอร์มา คลุกเคล้าให้เข้ากัน - ตักดินในแคร่ปลูกเดิมออก ๑/๒ ส่วน ในแนวตัดขวาง และนำวัสดุที่ผสมไว้ผสมลงในแคร่ปลูกและคลุกเคล้าให้เข้ากันเพื่อเตรียมปลูกในรอบการผลิตถัดไป	- ส่วนผสมทุกอย่างต้องเป็นวัสดุเก่าที่ผ่านการหมักทิ้งไว้อย่างน้อย ๑ เดือน เพื่อให้คลายความร้อนและเกิดการสลายสารแทนนินออกจากเปลือกมะพร้าว - รดน้ำเช้า-เย็น - การพรางแสงด้วยตาข่ายพรางแสง (Shading Net) ๒๕-๕๐% ขึ้นอยู่กับความจ้าของแสงแดด - รดน้ำหรือน้ำผสมด้วยจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง วันละ ๒ ครั้ง (เช้า/เย็น) - รดน้ำหรือน้ำผสมด้วยจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง วันละ ๒ ครั้ง (เช้า/เย็น) - ช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อการเก็บเกี่ยวผลผลิตช่วง ๖.๐๐ – ๗.๐๐ น. ตัดผักโดยเว้นระยะจากใบล่างสุดลงมาประมาณ ๑ นิ้ว
ผู้บันทึกองค์ความรู้ ชื่อ นางสาวหทัยชนก สกุนี ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	
หน่วยงาน สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี โทรศัพท์ ๐๗๓ - ๓๔๙๓๑๕	

๒.๒ องค์ความรู้อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๑ การเตรียมดินสำหรับการเพาะเมล็ดผักสลัด

ส่วนผสม

- ปุ๋ยมูลไส้เดือน ๑ ส่วน
- ขี้ไก่หมัก ๑ ส่วน
- ขุยมะพร้าว/แกลบดำ
- จุลินทรีย์สังเคราะห์แสง ๑๐๐ มล.

วิธีทำ นำส่วนผสม ปุ๋ยมูลไส้เดือน ขี้ไก่หมัก ขุยมะพร้าวหรือแกลบดำ ผสมให้เข้ากัน จากนั้นใช้จุลินทรีย์สังเคราะห์แสงและคลุกเคล้าให้ผสมให้เข้ากัน หมักทิ้งไว้ในที่ร่มอย่างน้อยหนึ่งสัปดาห์จึงสามารถนำมาใช้ได้ ก่อนนำมาใช้ต้องร่อนเอาส่วนผสมที่ละเอียดด้วยตะแกรงร่อนเพื่อประสิทธิภาพในการเพาะ

๒.๒.๒ การเตรียมดินสำหรับการปลูกผักสลัด

ส่วนผสม

- หน้าดิน (ดินร่วน)
- มูลไก่แกลบ ๑ กระสอบ
- มูลวัว ๑ กระสอบ
- มะพร้าวสับลูกเต่า ๑ กระสอบ
- พด.๓ ๑ ซอง ละลายน้ำ ๑๐ ลิตร
- จุลินทรีย์สังเคราะห์แสง ๑๐๐ มล.

วิธีทำ นำส่วนผสมของหน้าดิน มูลไก่แกลบ มูลวัว ที่ผ่านการทิ้งไว้เพื่อให้คายความร้อนอย่างน้อย ๑ เดือน และมะพร้าวสับลูกเต่าที่ผ่านการแช่น้ำอย่างน้อย ๑ คืน เพื่อกำจัดสารแทนนินออก ดำเนินการผสมส่วนผสมทั้ง ๔ ให้เข้ากัน จากนั้นนำ พด.๓ ๑ ซอง ละลายน้ำ ๑๐ ลิตร พร้อมจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง รดส่วนผสมให้เข้ากัน หมักทิ้งไว้อย่างน้อยหนึ่งสัปดาห์หลังจากนั้นนำมาใช้ประโยชน์ได้

๒.๒.๓ การเพาะเมล็ดและย้ายกล้าผักสลัด

➤ การเพาะเมล็ด

วัสดุเพาะ

- กล่องปิดมีฝาปิด
- กระดาษทิชชู
- น้ำในกระบอกฉีด
- น้ำ
- เมล็ดพันธุ์ผัก

วิธีการเพาะ

๑. ใส่น้ำในกล่องเพื่อให้ซึบน้ำพอประมาณแล้วใส่กระดาษทิชชูหนาพอประมาณเพื่อเก็บความชื้น

๒. นำเมล็ดพันธุ์ผักโรยลงบนทิชชูจากนั้นนำทิชชูวางบนเมล็ดพันธุ์ แล้วกระบอกฉีดน้ำขนาดเล็ก ฉีดพรมเมล็ดพันธุ์ให้ทั่วพอเปียก แต่ไม่แฉะ

๓. นำกล่องที่เพาะเมล็ดใส่ตู้เย็นช่องปกติ ๑ คืน จากนั้นนำมาวางด้านนอกที่อุณหภูมิห้องปกติ ไม่ต้องรับแสงแดด ๑ คืน จากนั้นเมล็ดพันธุ์จะงอกเล็กน้อยประมาณวันที่ ๓ จึงสามารถเอามาเพาะในถาดเพาะกล้า

การเพาะในดินเพาะ

๑. นำดินเพาะเมล็ดหรือดินพีทมอสใส่ในตะกร้า แล้วฉีดน้ำให้ทั่วพอชื้น

๒. นำเมล็ดพันธุ์โรยบนตะกร้าให้ทั่ว จากนั้นใช้กระบอกฉีดน้ำขนาดเล็ก ฉีดให้ทั่วอีกครั้ง

๓. นำมาเก็บในที่ห้องที่ไม่มีแสงแดด ๒ วัน ต้องสังเกตให้พอเห็นลำต้นของกล้า จากนั้นจึงนำไปวางในที่ที่มีแดดอ่อนๆ ฉีดน้ำเช้า/เย็น จนต้นกล้าอายุ ๓-๕ วัน จึงย้ายลงถาดหลุม

➤ วิธีการย้ายกล้าในถาดเพาะ

๑. นำดินเพาะเมล็ดใส่ในถาดเพาะให้เต็มถาดฉีดน้ำในถาดเพาะให้พอชุ่ม

๒. ค่อย ๆ جذต้นกล้าที่เพาะโดยใช้ไม้ปลายแหลมพร้อมใช้นิ้วพุงส่วนต้นและระวังไม่ให้กระทบรากพืช จิ้มดินเพื่อทำช่องสำหรับหยอดต้นกล้า และหยอดกล้าลงในถาดเพาะ ใช้นิ้วกดดินให้แน่น ฉีดน้ำให้ทั่ว นำไปวางในที่ที่ไม่โดนแสงแดดจัด ประมาณ ๔-๖ ชั่วโมง รดน้ำทุกวันเวลาเช้า เลี้ยงในถาดเพาะประมาณ ๑๔ วันนับจากลงถาดหลุม จึงสามารถย้ายลงแปลงปลูกได้

๒.๒.๔ การผลิตน้ำหมัก (ปลา/ไก่เนื้อ)

ส่วนผสม/อุปกรณ์

- ซากไก่เนื้อ/เศษปลา จำนวน ๓๐ กก.
- กากน้ำตาล จำนวน ๑๐ กก.
- เกลือ จำนวน ๕ กก.
- พด๒ จำนวน ๒ ซอง
- น้ำ จำนวน ๕๐ ลิตร

วิธีทำ

๑. นำซากไก่เนื้อ/เศษปลา ใส่ถังหมักขนาด ๑๐๐ ลิตร ใส่เกลือ
 ๒. นำกากน้ำตาลผสมน้ำเปล่า คนให้เข้ากัน เติมลงไปในถังหมัก
 ๓. นำพด.๒ จำนวน ๒ ซอง ละลายน้ำและทิ้งไว้ ๑๐ นาที เติมลงไปในถังหมัก
 ๔. ปิดฝา หมั่นคนทุกๆ ๒-๓ วัน ทิ้งไว้ประมาณ ๑ เดือน นำมาใช้ได้
- **** น้ำหมักที่หมักสมบูรณ์แล้ว ใช้จำนวน ๒๐ มล. ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร แล้วรดผักวันเว้นวัน

บทที่ ๓

สรุปและข้อเสนอแนะ

๓.๑ สรุปผลและประโยชน์ที่เกิดจากการจัดการความรู้ของหน่วยงาน

๓.๑.๑ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและบุคคลที่สนใจสามารถนำองค์ความรู้ไปปรับใช้เพิ่มเพิ่มศักยภาพการผลิตและลดการสูญเสียในกระบวนการผลิตผักปลอดภัย

๓.๑.๒ การถอดบทองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของเกษตรกรและเจ้าหน้าที่ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและสามารถนำไปถ่ายทอดให้แก่เกษตรกรรายอื่นเพื่อขยายผลการพัฒนาต่อไป

๓.๑.๓ เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายของเกษตรกรและเกิดการขยายผลจากจุดเรียนรู้ต้นแบบในพื้นที่

๓.๑.๔ เกษตรกรและเจ้าหน้าที่เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และรับฟังข้อเสนอแนะจากผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการเกษตรที่เป็นประโยชน์

๓.๒ ข้อเสนอแนะ

๓.๒.๑ การนำองค์ความรู้ไปใช้ประโยชน์ควบคู่กับการใช้ภูมิปัญญาและวัสดุในพื้นที่เพื่อลดต้นทุนการผลิต

๓.๒.๒ การเก็บข้อมูลรายละเอียดขององค์ความรู้เพื่อวัดผลเชิงปริมาณที่น่าเชื่อถือและต่อยอดเป็นงานวิจัย

๓.๓.๓ ควรมีการขยายผลการจัดเก็บองค์ความรู้ในเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ในด้านการส่งเสริมการเกษตรต่อไป

ภาคผนวก

ภาพการประชุมคณะทำงาน

ภาพการถอดบทเรียนจากเกษตรกรต้นแบบ

คำสั่งสำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี

ที่ ๐๐๖ / ๒๕๖๖

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้ สำนักงานเกษตรจังหวัดปัตตานี ปี ๒๕๖๖

ด้วยกรมส่งเสริมการเกษตร กำหนดให้การจัดการความรู้เป็นภารกิจของหน่วยงานที่มี การดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยกำหนดประเด็นการจัดการความรู้ภายใต้ประเด็นสนับสนุนการขับเคลื่อน นโยบายและแนวทางการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการเกษตร ปี ๒๕๖๖ พร้อมสรุปผลการดำเนินการถอดองค์ความรู้ และรวบรวมจัดเก็บองค์ความรู้ไว้ในคลังความรู้ในระบบบออิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นเว็บไซต์ของหน่วยงาน เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ให้เจ้าหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตรและบุคคลทั่วไปสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้ สะดวก รวดเร็ว และนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้ ดังนั้น เพื่อให้การจัดการความรู้ ปี ๒๕๖๖ สำเร็จตาม วัตถุประสงค์และเป็นกลไกสนับสนุนการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ จัดการความรู้ โดยมีองค์ประกอบ อำนาจและหน้าที่ ดังนี้

๑. นางสาวอัมย์กรณันท์ พรหมแก้ว	หัวหน้ากลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายเจตน์ คงพิทักษ์	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการ
๓. นางสาวนิศานาถ บัวทอง	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการ
๔. นางสาวไชนะ สาอิ	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการ
๕. นางสาวอนงค์นาถ สอนเศษ	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีชำนาญงาน	คณะกรรมการ
๖. นางสาวหทัยชนก สกฤณี	นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ	คณะกรรมการและ เลขานุการ

โดยให้คณะกรรมการมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

๑. กำหนดเป้าหมาย และจัดทำแนวทางและแผนการจัดการความรู้ของสำนักงานเกษตรจังหวัด ปัตตานี ประจำปี ๒๕๖๖ ภายใต้ภารกิจและบทบาทหน้าที่ของกรมส่งเสริมการเกษตร
 ๒. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำองค์ความรู้ของหน่วยงาน
 ๓. ประมวลผลองค์ความรู้ รวบรวม จัดเก็บ และเผยแพร่องค์ความรู้ผ่านเว็บไซต์และ ช่องทางการประชาสัมพันธ์อื่น ๆ ของหน่วยงาน
 ๔. ติดตาม ประเมินผล ให้ข้อเสนอแนะ และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้การจัดการความรู้ของ หน่วยงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
 ๕. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายจำเริญ ทองคำ)
เกษตรจังหวัดปัตตานี